PIRKANMAAN KÄRÄJÄOIKEUS
Kelloportinkatu 5 A
33100 Tampere

LAUSUNTO

11.11.2015

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE

Viite: Lakivaliokunta torstai 12.11.2015 klo 10:00 / HE 55/2015 vp / Asiantuntijapyyntö

Asia: Asiantuntijalausunto liittyen asiaan HE 55/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 48 luvun muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Viitteessä pyydettynä asiantuntijalausuntona esitän seuraavaa:

Ympäristö- että luonnonsuojelurikoksia koskevat asiat ovat muuhun käräjäoikeuden juttukantaan nähden varsin harvinaisia. Mainittuja rikoksia koskevat rangaistussäännökset suojaavat kuitenkin hyvin tärkeitä oikeushyviä, joten tervetullutta on, että lainsäädännöllä varaudutaan ympäristö- ja luonnonsuojelurikollisuuden kehitykseen. Erityisen positiiviseksi on katsottava uusien säännösten talousrikosluonne, sillä rikoksentekijän motivaatioperusta nyt kysymyksessä olevien rikosten tekemisessä on lähes poikkeuksetta taloudellinen.

Ympäristön turmelemista ja törkeää ympäristön turmelemista koskevien säännösten ehdotettuja sanamuotoja on pidettävä pääosin selkeinä. Törkeää ympäristön turmelemista koskevan säännöksen tunnusmerkistön täyttävä menettely on usein pitkäkestoista. Täten kyseisen säännöksen kohdalla saattaa tulla soveltamisongelmia siitä huolimatta, että rikoksen ajallista soveltuvuutta koskeva rikoslain 3 luvun 2 §:n antaakin kohtuullisen hyvät ohjeet kulloisenkin lain soveltamisesta.

Ottaen huomioon luonnonsuojelurikosten vielä ympäristörikoksiakin vähäisemmän määrän käräjäoikeuksissa, törkeän tekomuodon säätäminen Suomen oloissa saattaa tuntua tarpeettomalta lisäykseltä. Edellä todetun luonnonsuojelurikosten suojeltavien oikeushyvien tärkeys ja varautuminen tulevaan sekä sen huomioon ottaen, että säännöksen rakenne sopii hyvin muiden rikoslaissa säädettyjen kvalifioitujen tekomuotojen kanssa, tältäkään osin ei ole esitykseen huomauttamista.

Säädettäessä uusia rikossäännöksiä tarkoituksenmukaista olisi kulloinkin harkita sitä, voisiko säännöksen enimmäisrangaistuksen ollessa yli kaksi vuotta vankeutta käräjäoikeus olla päätösvaltainen, kun siinä on yksin puheenjohtaja. Tältä osin viittaan käräjäoikeuden päätösvaltaisuutta rikosasioissa koskevaan oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 6 §:ään ja erityisesti siinä esitettyyn listaukseen. Koska nyt kysymyksessä olevat törkeät tekomuodot on rinnastettu talousrikoksiin, ei tässä tapauksessa tältäkään osin ole esitykseen huomauttamista.

Oskar Kulmala
käräjätuomari
Pirkanmaan käräjäoikeus